

LECȚIUNI ȘI EMENDĂRI LA O EDIȚIE EMINESCU

Livius Petru Bercea

Cuvinte-cheie: ediție princeps, Petru Creția, corectare, eroare, text

Rândurile care urmează sunt rodul unei întâmplări.

Cu ceva timp în urmă, am recitit ediția anastatică (pe care o voi numi, în continuare, Creția), cea din 1989, a volumului de **Poesii** de Mihai(l) Eminescu, tipărită de Editura Academiei pentru a marca un secol de la încetarea din viață a poetului.

Ediția din 1989, imprimată în condiții ireproșabile, prin fotocopiere, are o „notă”, semnată de inițiatorul și realizatorul ei, excelentul eminescolog numit mai sus, Petru Creția. Nota cuprinde informații sistematizate despre *cuprinsul, organizarea și textul* poeziilor din volumul original. Această notă e urmată de un capitol de „Corecțiuni și emendări” (p. X – XXXI), care îndreaptă „scăderile textuale” (p. VIII) din volumul reprodus (cunoscut ca „ediția Maiorescu”), cu precizarea: „am socotit necesar, pentru a evita reacreditarea unor erori și pentru a da o măsură a timpului scurs de la ediția princeps (cea de față – n. n. L. Bercea), să publicăm aici *toate* (s. n. – L. Bercea) corecțiunile, ale altora și ale noastre, consensul editorilor și filologilor” (p. IX). Concret, Petru Creția alege următoarea soluție (cea mai bună și mai utilă, din moment ce nu dorește să discute și să-și argumenteze, aici, opțiunile): „în tabelul care urmează fiecărui segment emendabil din volum îi corespunde, în dreapta, textul corect” (p. IX). Urmând îndemnul editorului de „a gusta farmecul acestor pagini vechi de mai bine de un secol, care dau imaginea grafică de atunci a poeziilor lui Eminescu” (p. IX) și corelând mereu erorile de tipar cu „corecturile și emendările” lui Petru Creția, am remarcat nu numai grija și minuțiozitatea editorului din 1989 față de acuratețea textului, ci și faptul că multe erori din ediția princeps nu sunt incluse la capitolul de emendări, contrazicând, astfel, adjectivul *toate*.

Știu că Petru Creția a fost un filolog scrupulos și n-aș vrea ca sesizările care urmează să fie considerate un târziu atac la onestitatea sa profesională, mai ales că, de dincolo de Styx, editorul nu mai poate răspunde unor „observații” care n-au venit la timp. Așadar, trebuie ca toate „corecțiunile și emendările”

noastre să aibă statutul unor simple constatări, făcute din respect pentru adevăr și pentru Eminescu. Câteva lecțiuni, asupra cărora am insistat, sunt simple opțiuni personale despre cum s-ar putea „rezolva” anumite inexactități prozodice (v., de pildă, versurile – discutate – din **Împărat și proletar**).

N-am mai adus în discuție nici noi „câteva mici particularități a căror corectă interpretare poate fi lăsată în grija cititorului” (p. IX).

Sesizările de față nu sunt sistematizate după tipul de eroare, deși se poate face și așa ceva, ci urmează strict paginile textului eminescian, cu propunerile de corectare, în spiritul soluției adoptate de editor, care a emendat, de nenumărate ori, și cele mai mici greșeli (virgule lipsă sau în plus, forme diferite de la o ediție la alta, greșeli de tipar, absența sau surplusul de cratime etc.) Ceea ce mi se pare inexplicabil ține de câteva erori (din ediția princeps), care „săreau în ochi”: lipsa virgulei după interjecția **o** (care poate schimba raporturile dintre cuvinte – a se vedea **O mamă**, scris așa în ediția princeps -), forme nearticulate (**copii**, **ochi**) care trebuia să aibă articol hotărât în text, lipsa cratimei acolo unde sinereza ar fi impus prezența ei, inconstanța opțiunilor lui Petru Creția pentru forme ca **sînt(ă)** în loc de **sfînt(ă)**, **vreme** pentru **vremea**. De aceea „explicațiile” noastre sunt minimale, corecțiunile formale se impun aproape de la sine (cerute, în general, de necesități metrice), iar opțiunile noastre sunt susținute (și) prin raportarea emendărilor de mai jos la cazurile similare care au stat în atenția lui Petru Creția. Unele corecțiuni apar în edițiile care urmează celei princeps, dar au fost eludate în ediția Creția.

Precizez că segmentul emendat, aflat imediat după indicarea paginii și a versului, e transcris ca în ediția princeps.

P. 5, v. 3: „De ti ai da viața toată” trebuie scris și citit cu sinereză: „De ți-ai da viața toată”.

P. 7, v. 4: „Chip de ânger-drăgălaș” trebuie citit fără cratimă. Deci: „Chip de înger drăgălaș”.

P. 10, v. 3: „E ca aminte să mi-aduc” trebuie să aibă cratima între *să* și *mi*: „E ca aminte să-mi aduc”.

P. 13, v. 1: „E sfios ca și copii”; substantivul e cu articol hotărât: „E sfios ca și copiii”.

P. 14, titlul: „Ce te legeni codrule”; corect: „Ce te legeni, codrule”. În edițiile următoare apare doar „Ce te legeni”, virgula devenind inutilă.

P. 15, v. 9: „Și se duc pe rënd pe rënd” trebuie scris cu virgulă: „Și se duc pe rînd, pe rînd”.

P. 17, v. 3: „O dormi, o dormi în pace” presupune virgula după interjecție: „O, dormi, o, dormi în pace”.

P. 21, v. 3: „Nu era azi nici măne, nici eri nici totdeauna”; versul e scris inconstant. Corect: „Nu era azi, nici mâne, nici ieri, nici totdeauna”.

P. 27, v. 1: „Și în farmecul vieți-mi”; corect: „Și în farmecul vieții-mi”.

P. 29, titlul: „De câte ori iubito” trebuie scris cu virgulă: „De câte ori, iubito”.

P. 31, titlul: „ O remăi...”; scris cu virgulă: „O, rămâi...”

P. 31, v. 4: „Numai eu știu să le-ascult” se termină cu punct: „Numai eu știu să le-ascult.”

P. 32, v. 15: „Șueram l’ a a ei chemare” e: „Șuieram l-a ei chemare”.

P. 33, v. 3: „Unde ești copilărie,” trebuie scris: „Unde ești, copilărie.”

P. 49, v. 13: „O cum Rafael creat-a pe Madona Dumnezeie” trebuie scris cu virgulă după interjecție: „O, cum Rafael creat-a...” Vezi corectura editorului, pentru p. 67, v. 11, la pp. XII – XIII din ediția Creția.

P. 53, v. 7: „Dar și mai bine-i când afară i sloată”; posibilă scăpare la tipar: „Dar și mai bine-i când afară-i zloată”.

P. 53, v. 1: „Afară-i toamnă, frunza-mprăștiată”. Preferința lui Eminescu pentru forme nearticulate ne determină să presupunem *frunză*, așa cum apare în alte ediții: „Afară-i toamnă, frunză-mprăștiată”.

P. 55, v. 5: „O vino iar!” trebuie scris: „O, vino iar!”

P. 58, v. 4: „Cu geana ta m’atinge pe pleope”; posibilă greșeală de tipar: „Cu geana ta m-atinge pe pleoape”.

P. 67, v. 14: „Gîndurile-mi rele sugrum cele bune” trebuie să fie: „Gândirile-mi rele sugrum cele bune”.

P. 67, v. 16: „Îmi vine a crede, că toate-s nimică”. Virgula de dinaintea completivei directe (situație frecventă în ediția princeps) a fost eliminată în edițiile următoare: „Îmi vine a crede că toate-s nimică”.

P. 72, v. 4: „De pe fruntea mea cea tristă tu dai vițele’ntro parte”; posibilă greșeală de tipar: „De pe fruntea mea cea tristă tu dai vițele-ntr-o parte”.

P. 72, v. 6: „Și gândind că dorm, șireat-o, apeși gura ta de foc”; greșeală de scriere la *șireat-o*, (explicabilă ?) prin confuzia cu *iat-o*, *arat-o* etc. Corect: „Și gândind că dorm, șireato, apeși gura ta de foc”.

P. 72, v. 7: „Pe ai mei ochi...” se scrie și se citește cu sinereză: „Pe-ai mei ochi...”

P. 75, v. 8: „Se’nmulțesc semnele rele, se’npuțin faptele bune”. Probabil greșeală de tipar: „...se-mpuțin faptele bune”.

P. 75, v. 10: „Iese’n noapte...ș’a lui umbră lung întins se desfășoară”. Probabil: „...lungă-ntins se desfășoară”, ca în edițiile ulterioare.

P. 84, v. 10: „Un pas făcut a lene” este evident: „Un pas făcut alene”. Greșeala poate face parte și din categoria celor lăsate „în grija” interpretării cititorului.

P. 85, v. 1: „Căci scris a fost, ca viața ta”; corect, fără virgulă: „Căci scris a fost ca viața ta”.

P. 87, v. 3: „Și eu trec de-alung de maluri”. O interpretare forțată ar putea considera *alung* o formă verbală de la *a alunga*. Corect: „Și eu trec de-a lung de maluri”.

P. 88, v. 9: „Dar nu vine, singuratic”. Pentru corecta citire și interpretare a sensului și a relației cu versul următor: „Dar nu vine... singuratic / În zadar suspin și sufăr”.

P. 91, v. 13: „O nu-i umbra ei aceea, este ângeru-i de pază”; cu virgulă după interjecție: „O, nu-i umbra ei aceea...”

P. 92, v. 7: „Nu spre-amor – spre'nchinăciune el genunchi-și încovoae”; prozodia corectă presupune o formă articulată *genunchii*: „Nu spre-amor – spre-nchinăciune el genunchii-și încovoai”.

P. 93, v. 1: „Ochii ei cei mari albaștri, de blândețe dulci și moi”; cu o virgulă între adjectivele-epitete: „Ochii ei cei mari, albaștri...”

P. 93, v. 9: „Dară nu – mută rămas-au buzele abia deschise”; cu numele predicativ la plural, *mute*: „Dară nu – mute rămas-au...”

P. 94, v. 15: „Să vezi marele-aspirații că-s reduse la nimic”; probabil: „... marile-aspirații...”

P. 99, v. 2: „Și minciuni cu a ta guriță”; ritmul corect presupune sinereza: „Și minciuni cu-a ta guriță”.

P. 100, v. 13: „Și te-ai dus dulce minune,”; o virgulă trebuie să marcheze adresarea: „Și te-ai dus, dulce minune,”.

P. 101, v. 5: „Ci cumpăna gândiri-mi și azi nu se mai schimbă”; corect, cu *gândirii* (articulat): „Ci cumpăna gândirii-mi și azi nu se mai schimbă”.

P. 104, v. 5: „Ori poate... O'nchide lungi genele tale”; scris cu virgulă după interjecție: „Ori poate... O, nchide lungi genele tale”.

P. 106, v. 5: „O vis ferice de iubire”; corect, ca în contextul precedent: „O, vis ferice de iubire”.

P. 109, titlul și v. 1: „O mamă...”; corect: „O, mamă...”

P. 112, v. 11: „Pentrn drumul cel de mâne”. Evidentă greșeală de tipar în *pentrn*; corect: „Pentru drumul cel de mâne”.

P. 116, v. 4: „Ei din ochi se prăpădesc”. Strofa presupune o punctuație care s-o izoleze parțial de următoarea; deci: „Ei din ochi se prăpădesc;”

P. 124, v. 2: „Purtători ei sunt de vești”; la Eminescu, de obicei; *ei* (deci: *îi*); greșeală, presupunem, de tipar. Așadar: „Purtători îi sunt de vești”; puțin probabil ca *ei* să reia pe *crainici, iepurii*, cum ar rezulta din textul ediției princeps.

P. 126, v. 11: „Amândoi ca'ntro poveste...”; corect: „Amândoi ca-ntr-o poveste...”

P. 128, v. 8 și 9: „În cupe vin de ambră, iarna grădini, verdeață; / Vara petreceri, Alpii cu frunțile de ghiată”. Deși edițiile ulterioare ediției Maiorescu n-au emendat

aceste versuri, iar manuscrisele poetului nu ne-ar îndreptăți o intervenție în text, citirea și interpretarea corectă a versurilor presupun izolarea adverbelor *iarna* și *vara*, de cuvintele care urmează, prin linie de pauză: „În cupe vin de ambră; iarna – grădini, verdeață; / Vara – petreceri, Alpii cu frunțile de gheață”.

P. 131, v. 8-9: „Ele stărnesc în suflet idea neferice / A perfecției umane și ele fac să pice”. Petru Creția propune: „...ideea neferice / Perfecției umane...”, pentru corectarea ritmului și măsurii. Greu de presupus, dar posibil. Propun scrierea: „Ele stărnesc în suflet idea neferice / -A perfecției umane și ele fac să pice”, cu lectura „neferice-a” (4 silabe și sinereza de rigoare).

P. 132, v. 11: „Atunci vă veți întoarce la vremile aurite” trebuie scris: „Atunci vă veți întoarce la vremile-aurite”. Se poate citi *aurite* trisilabic, scrierea nemaipresupunând cratima; textul din ediția princeps devine, citit astfel, corect.

P. 133, v. 12: „Privirea-i ce citește în suflete omenești”; necesită o scriere și lectură cu sinereză: „Privirea-i ce citește în suflete-omenești”.

P. 134, v. 3: „De ați lipsi din lume voi cauza'ntunecoasă,” cu virgulă, probabil, înainte de apozitie: „De ați lipsi din lume voi, cauza-ntunecoasă,”.

P. 134, v. 10: „La jugu-i el silește pe cei, ce l'au urit”. E în vers o virgulă în plus care sparge unitatea pronumelui *cei ce*; deci: „La jugu-i el silește pe cei ce l-au urât”.

P. 135, v. 19: „În fața lunii care prin ele atunci străbate”; cu sinereză: „În fața lunii care prin ele-atunci străbate”.

P. 136, v. 6: „Ëi pare, că prin aer în noaptea instelată”; virgula între subiectivă și regentă e inutilă; deci: „Îi pare că prin aer în noaptea instelată”.

P. 136, v. 14: „A vieții sclipitoare; a popoarelor ecouri”. Vers cu o silabă în plus, „necorectat” în nicio ediție; citit cu sinereză între *sclipitoare* și *a* (deși punctuația ar fi un impediment), versul revine la ritmul și măsura normale: „A vieții sclipitoare; -a popoarelor ecouri”; situație asemănătoare cu cea semnalată mai sus (p. 131, v. 8-9).

P. 137, v. 7: „Se petrifică unul în sclav altu'mpărat”; cu o virgulă după *sclav*: „Se petrifică unul în sclav, altu'mpărat”.

P. 145, v. 11: „Dar de a lor zădărnicie” se scrie cu linioară și se citește cu sinereză: „Dar de-a lor zădărnicie”.

P. 145, v. 16: „Alte maști, aceeași piesă”; probabilă greșeală de tipar. Corect: „Alte măști, aceeași piesă”.

P. 145, v. 17: „Alte guri aceeași gamă”; virgulă, ca în versul precedent: „Alte guri, aceeași gamă”.

P. 154, v. 9: „Să uit, cum dup'o clipă din brațele-mi te-ai smuls...” a fost corectat în alte ediții: „Să uit cum dup-o clipă din brațele-mi te-ai smult...”

P. 156, v. 10: „Ciripesc pitite în ramuri; cu sinereză: „Ciripesc pitite-n ramuri”.

P. 156, v. 11: „Și vorbesc cu atât de multe”; cu sinereză: „Și vorbesc cu atât de multe”.

P. 159, titlul: „De-ori trece anii” ; corect: „De-or trece anii”.

P. 159, v. 2: „Ea tot mai mult im va plăcè”; scăpare, la tipar: „Ea tot mai mult îmi va plăcè”.

P. 159, v. 4: „E un «nu știu cum» ș’un «nu știu ce»”; scris și citit cu sinereză: „E-un «nu știu cum»...”

P. 160, v. 8. Eroare identică cu cea precedentă.

P. 161, v. 2: „N’or să te vază ochi-mi triști”; lipsă articol: „N-or să te vază ochii-mi triști”.

P. 168, v. 1: „Trece lebăda pe apă”; trebuie să fie: „Trece lebăda pe ape”, pentru corectitudinea rimei (cu *aproape*).

P. 169, v. 2: „Ce mai faci drăguțule?” este: „Ce mai faci, drăguțule ?”

P. 169, v. 7: „Ia eu fac ce fac de mult:” trebuie scris cu virgulă după interjecție: „Ia, eu fac ce fac de mult:”.

P. 170, v. 8: „Vremea trece, vremea vine”. În **Glossă**, versul identic are formele substantivale nearticulate. Presupunem același „tratament” și aici, deși editorul din 1989 nu emendează versul. Așadar: „Vreme trece, vreme vine”.

P. 176, v. 9: „Vai de biet Român săracul !” e: „Vai de biet român, săracul!”

P. 177, v. 10: „Stefane Măria Ta,”; cu virgulă: „Ștefane, Măria ta,”.

P. 197, v. 1: „Bolliac cântă iobagul ș’a lui lanțuri de aramă”. Dacă forma prezentă în ediția princeps, *cântă*, ar fi la perfect simplu atunci accentul ar corespunde ritmului. Edițiile ulterioare celei princeps adoptă un imperfect, *cânta*, prin simetrie (probabil) cu „Eliad zidea din visuri...” (p. 196, v. 13); mai plauzibil deci: „Bolliac cânta iobagul...”

P. 197, v. 13: „Mureșan scutură lanțul cu a lui voce ruginită,”; cu sinereză: „Mureșan scutură lanțul cu-a lui voce ruginită,”.

P. 198, v. 10: „Ce’nșirând mărgăritare pe-a stelei blânda rază” se scrie și citește fără sinereză, iar adjectivul *blânda* e corectat de Petru Creția: „Ce’nșirând mărgăritare pe a lunii blondă rază”.

P. 199, v. 7: „Eară noi ? noi epigonii ?...”; cu virgulă: „Iară noi ? noi, epigonii?...”

P. 199, v. 13: „Si de-aceea spusa voastră era sfântă și frumoasă”. Fără a intra în discuții inutile aici, trebuie să precizez că toate edițiile următoare adoptă forma *sântă*; așadar: „...spusa voastră era sântă și frumoasă”. Pentru aceeași opțiune, vezi și: p. 200, v. 1: „gânduri sânte”; p. 200, v. 5: „aripi

sânte”; p. 201, v. 4: „numesc sânt, frumos și bine”; p. 201, v. 13: „sânte firi vizionare”.

P. 200, v. 3: „Căci al nostru-e sur și rece – marea noastră-i de ingheț”; trebuie să fie: „Căci al nostru-i sur și rece...”

P. 204, v. 3: „Așezând genunchiu și mână când pe-un colț când pe alt colț”; cu virgulă: „Așezând genunchi și mână când pe-un colț, când pe alt colț”.

P. 205, v. 8: „A ei gură descleștată de-a suflării sale foc”; în edițiile ulterioare: „A ei gură-i descleștată de-a suflării sale foc”.

P. 206, v. 10: „Când cu ochii mari selbatici se privește in oglindă”; cu virgulă: „Când cu ochii mari, sălbatici se privește în oglindă”.

P. 206, v. 14: „Cumcă ea – frumoasa fată – a ghicit, că e frumoasă”; se scrie fără virgulă: „Cum că ea – frumoasa fată – a ghicit că e frumoasă”.

P. 207, v. 5: „Să mă-nbrac în perul galbën, ca în strai ușor țesut”; e: „Să mă-mbrac în părul galben...”

P. 207, v. 18: „Ea-’l oprește’n loc cu ochii și c o mult smerită rugă”; primul apostrof e inutil, dar lipsește cratima dintre *c* și *o*: „Ea-l oprește-n loc cu ochii și c-o mult smerită rugă”.

P. 208, v. 3: „O tu umbră peritoare cu adâncii, tristii ochi”; cu virgulă după interjecție: „O, tu umbră pieritoare...”; întrucât exemplele de acest fel sunt numeroase, le semnalizăm doar prin numărul paginii și al versului; vezi și: p. 208, v. 7; p. 210, v. 15; p. 223, v. 8; p. 227, v. 12; p. 230, v. 12; p. 262, v. 5; p. 265, v. 10; p. 273, v. 11; p. 283, v. 1; p. 286, v. 1 și 5; p. 298, v. 9.

P. 208, v. 15: „Când pierdută razimi fața de arzătorul meu obraz”; scris și citit cu sinereză: „Când pierdută razimi fața de-arzătorul meu obraz”.

P. 209, v. 6: „Ochi’n lacrimi și-i ascunde într’un pěr ca de peteală”; cu substantivul *ochi* articulat: „Ochii-n lacrimi și-i ascunde...”

P. 210, v. 11: „Cine e nerod, să ardă in cărbuni smarandul rar”; fără virgulă: „Cine e nerod să ardă în cărbuni smarandul rar”.

P. 211, v. 20: „Cum te chiamă, măi copile ? – Ca pe tată meu, Călin”; probabil: „Cum te cheamă, măi copile ? – Ca pe tată-meu, Călin”.

P. 212, v. 13: „Pe-a icoanei policioară busioc și mint’uscată”; probabil: „Pe-a icoanei policioară busuioc și mint-uscată”; *busioc* e totuși posibil, ca variantă reală pentru *busuioc*, având ca exemplu de variantă și pe *mint(ă)*, în același context.

P. 213, v. 10: „Ride doar’ cu ochi’n lacrimi, speriată de-o minune,”; formă articulată pentru *ochi*: „Râde doar cu ochii-n lacrimi...” Petru Creția emendează aceeași eroare care re apare cu câteva versuri mai jos: „Și bărbia i-o ridică, s’uită’n ochi-i plini de apă.”

P. 213, v. 11: „Ș’apoi ăi sucește pěrul pe-al ei deget alb subțire,”; cu virgulă între cele două adjective: „Ș-apoi îi sucește părul pe-al ei deget alb, subțire,”.

P. 214, v. 19: „Eată craiul, socru mare, răzimat în jeț cu spată”. Petru Creția „corectează” în versul de mai sus *jeț* cu *jilț*, dar atât. Apozitia e (probabil) formată din substantiv articulat (+ adjectivul *mare*). Forma articulată a substantivului apare în edițiile ulterioare: „Iată craiul, socrul mare, răzimat în jilț cu spată”.

P. 215, v. 10: „Nunul mare, mândrul soare, și pe nuna, mândra lună”. Probabil, ca în edițiile celelalte, cu *nună* (nearticulat): „Nunul mare, mândrul soare, și pe nună, mândra lună”.

P. 215, v. 14: „Toți se uită cu mirare și nu știu, de unde vine,”; fără virgula din interiorul versului: „Toți se uită cu mirare și nu știu de unde vine,”.

P. 218, v. 7: „Scânteie desperarea în ochi-i crunți de sânge”; cu substantivul *ochi* articulat: „Scânteie desperarea în ochii-i crunți de sânge”.

P. 218, v. 14: „Visând, că toată lumea imi ascultă cuvântul”; fără virgulă după gerunziu: „Visând că toată lumea îmi asculta cuvântul”.

P. 220, v. 8: „Arald copilul rege uitat-a Universul”; apozitia *copilul rege* e încadrată de virgule: „Arald, copilul rege, uitat-a Universul”.

P. 222, v. 13: „De-un veac el șede astfel, de moarte-uitat bătrân”; cu virgulă între adjective: „De-un veac el șede astfel, de moarte-uitat, bătrân”.

P. 225, v. 1: „Se sgudue tot domul de pare a fi de scânduri”; cu sinereza *pare-a*: „Se zguduie tot domul de pare-a fi de scânduri”.

P. 225, v. 5: „Și cresc tumultuoase în valuri rânduri, rânduri”; cu virgulă: „Și cresc tumultuoase în valuri, rânduri, rânduri”.

P. 225, v. 11: „Stihii a lumii patru supuse lui Arald,”; toată determinarea *supuse lui Arald* e între virgule: „Stihii a lumii patru, supuse lui Arald,”.

P. 226, v. 11-13: „Prin vânt, prin neguri vine, și nourii s’ aștern / Fug fulgerele’n lături, lăsând-o ca să treacă, / Și luna inegrește și ceriu’ncet se pleacă” e: „Prin vânt, prin neguri vine și nourii s-aștern, / Fug fulgerele-n lături lăsând-o ca să treacă / Și luna înnegrește și ceru-ncet se pleacă”.

P. 227, v. 10: „Rege-a venit Maria și-ți cere pe Arald!”; cu virgulă: „Rege,-a venit Maria și-ți cere pe Arald!”

P. 227, v. 16: „Și blânde triste glasuri din vuet se desfac”; cu virgulă între adjective: „Și blânde, triste glasuri din vuiet se desfac”.

P. 230, v. 1: „În părul ei de aur rubine nflăcărâte”; cu linioară, care lipsește: „În părul ei de aur rubine-nflăcărâte”.

P. 233, v. 3: „Și cu veacuri nainte el șede-uitat bătrân”; emendat de Petru Creția: „Și veacuri înainte...”, mai „cere” o virgulă: „...el șede-uitat, bătrân”.

P. 236, v. 14: „Deopotrivă-i stăpânește raza ta și – geniul morții”; fără linie de pauză: „Deopotrivă-i stăpânește raza ta și geniul morții”.

P. 246, v. 7: „Însă tu imi vei răspunde, că e bine ca în lume”; fără virgulă înainte de completiva directă: „Însă tu îmi vei răspunde că e bine ca în lume”.

P. 247, v. 1: „De ce nu voi pentru nume, pentru glorie să scriu !”; normal, fraza de față se finalizează prin semnul întrebării: „De ce nu voi pentru nume, pentru glorie să scriu ?”

P. 248, v. 16: „Ascultam pe craiul Ramses și visam – la ochi albaștri”; fără linia de pauză: „Ascultam pe craiul Ramses și visam la ochi albaștri”.

P. 256, v. 20: „Ori din codri răscolite ori stărnite din pustiuri”; virgula e impusă de repetarea lui *ori*: „Ori din codri răscolite, ori stărnite din pustiuri”.

P. 256, v. 22: „Inegrind tot orizontul cu-a lor zeci de mii de scuturi”; derivatul verbal scris cu dublu *n* : „Înnegrind tot orizontul...”

P. 257, v. 7: „Am jurat că peste dănșii să trec falnic fără păș,”; Petru Creția emendează doar *că* (normal, *ca*); în plus, între complementele de mod e virgulă: „Am jurat ca peste dănșii să trec falnic, fără păș”.

P. 259, v. 9: „In zadar striga mpĕratul ca și leul in turbare”; sinereza trebuie marcată și grafic: „În zadar striga-mpĕratul...”

P. 260, v. 12: „Și din neguri dintre codri tremurând s’arată luna”; sintagma *dintre codri* e încadrată de virgule: „Și din neguri, dintre codri, tremurând s-arată luna”

P. 260, v. 14: Lângă cortu-i unul dintre fii falnicului Domn”; substantivul *fii* e articulat: „Lângă cortu-i unul dintre fiii falnicului Domn”; un exemplu similar, aflat în vederile lui Petru Creția, la p. 273, v. 9.

P. 261, v. 4: „Codrul cu poenele”; cu virgulă la final de vers: „Codrul cu poenele,”.

P. 262, v. 14: „N’o să aflu între’ ai noștrii vre un falnic juvaer?”; *noștri* (cu un singur *i*): „N-o să aflu între-ai noștri vre un falnic juvaer ?”

P. 263, v. 16: „Oameni, vrednici ca să șază in zidirea sfintei Golii”; fără virgulă: „Oameni vrednici ca să șază...”

P. 264, v. 11: „In căt fonfii și flecarii, găgăuți și gușații,”; *găgăuții* (articulat): „Încât fonfii și flecarii, găgăuții și gușații,”.

P. 264, v. 12: „Bălbăiți cu gura strimbă, sunt stăpânii ăstei nații”; fără virgulă între grupul subiectului și predicat: „Bălbăiți cu gura strâmbă sunt stăpânii ăstei nații”.

P. 265, v. 12: „Vĕ mirați, cum de minciuna astăzi nu vi se mai trece ?”; fără virgulă: „Vă mirați cum de minciuna astăzi nu vi se mai trece ?”

P. 266, v. 4: „Ca să nu s’arate odată, ce sunteți niște mișei!”; Petru Creția corectează doar lipsa unei sinereze; trebuie și : după sunteți: „Ca să nu s-arate-odată ce sunteți: niște mișei !”

P.269, v. 7: „Or in umbra parfumată a budoarului să vin ?”; conjuncția se scrie *ori*: „Ori în umbra parfumată a budoarului să vin ?”

P. 272, v. 13: „Mai sucești vre-o țigară, numeri fire de musteți”; cu citirea separată *vre o*: „Mai sucești vre o țigară...”

P. 278, 11: „El ear privind de săptămâni,”; cu virgulă după *ear*: „El iar, privind de săptămâni,”.

P. 282, v. 12: „Iar tu să-m fii mireasă”; probabil o literă scăpată la tipar: „Iar tu să-mi fii mireasă”.

P. 295, v.12: „O oară de iubire”; probabil: „O oră de iubire”; o grafie identică a fost corectată de Petru Creția pentru: p. 140, v. 5 și 8.

P. 295, v. 13: „Din chaos Doamne-am apărut”; vocativul trebuie încadrat de virgule: „Din chaos, Doamne,-am apărut”.

P. 297, v. 12: „Și vezi, ce te așteaptă”; fără virgulă: „Și vezi ce te așteaptă”.

P. 298, v. 4: „Și tremurând din apă,”; fără virgula finală: „Și tremurând din apă”.

P. 299, v. 12: „Cu plete lungi bălae.”; cu virgulă între adjective: „Cu plete lungi, bălaie”.

P. 300, v. 10: „Ce-ți pasă ție, chip de lut,”; probabil greșeală de tipar; „Ce-ți pasă ție, chip de lut,”.

P. 302, v. 13: „Ah ! atunci ți se pare,”; fără virgulă (versul următor e format dintr-o subiectivă): „Ah ! atunci ți se pare”.

Semnalarea greșelilor de mai sus (cele mai multe corectate de editori și până în 1989, când Petru Creția inițiază ediția anastatică) nu vrea să facă, repet, decât un „serviciu” filologic, în favoarea corectitudinii și a grijii față de textul eminescian. Nu ar fi lipsit de interes un studiu care să arate ce „influență” nefastă pot avea erorile de tipar asupra corectei înțelegeri și mai ales asupra interpretării textului poetic. Câștigurile textologiei, sunt convins, se pot augmenta și prin asemenea încercări modeste de salubritate a edițiilor.

UNE ÉDITION EMINESCU. CORRECTIONS

(Résumé)

Mots clés: *édition princeps, Petru Creția, correction, erreur, texte*

L’auteur découvre des nombreux erreurs typographiques du volume **Poésies** (1884) d’Eminescu publié de nouveau en 1989 (par photocopie) par Petru Creția, qui a voulu marquer le centenaire de la mort du poète. Le but de notre ouvrage a été de rendre aux lecteurs un texte correct des poésies d’Eminescu qui soit compri sans des doutes.